

משרד התמ"ת אגף הפיקוח על העבודה	נוהל ריווח בדיקות סביבתיות תעסוקתיות			נוהל מס'
	תאריך: 02.8.2010	בתוקף מיום: 01.09.2010	מהדורה: א	עמוד 1 מתוך 3

רקע ומטרה:

תקנות הבטיחות בעבודה העוסקות בניטור חומרים כימיים באוויר מחייבות את המעסיק לבצע בדיקות סביבתיות תקופתיות (להלן בדיקות ניטור) בתדירות קבועה הנקובה בתקנות. על פי התקנות יכול מפקח עבודה אזורי לשנות את תכיפות בדיקות הניטור. מסמך זה מפרט את התנאים ואמות המידה להחלטה על שינוי תכיפות בדיקות הניטור.

התקן מתייחס למסמכים הבאים:

תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים באיזוציאניטים), התשנ"ג - 1993
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בבנזן), התשמ"ד - 1983
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בויניל כלוריד), התשמ"ד - 1983
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בזרניך (ארסן)), התשמ"ה - 1985
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בחומרי הדברה שהם זרחנים אורגניים וקרבמטים), התשנ"ג - 1992
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בכספית) התשמ"ה - 1985
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממיסים פחמימניים ארומטיים מסויימים) התשנ"ג - 1993
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממיסים פחמימניים הלוגניים מסויימים) התשנ"א - 1990
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים במתכות מסויימות) התשנ"ג - 1993
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בעופרת) התשמ"ד - 1983
תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות הציבור באבק מזיק) התשמ"ד - 1984
תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים) התשנ"א - 1990
תקן ישראלי 4351 - איכות אוויר במקומות עבודה - קווים מנחים להערכת חשיפה נשימתית לחומרים כימיים.

הגדרות:

- קבוצות בעלות חשיפה דומה - ראה הגדרה בנוהל תכנון בדיקות סביבתיות תעסוקתיות, בנספח א':

נוהל ריווח בדיקות סביבתיות תעסוקתיות			משרד התמ"ת אגף הפיקוח על העבודה
נוהל מס'	תאריך: 16.6.2010	בתוקף מיום: 01.07.2010	
עמוד 2 מתוך 3	מהדורה: א		

- חשיפה נמוכה במידה ניכרת - חשיפה הנמוכה מעשירית רמת החשיפה המרבית המותרת.
- חשיפה נמוכה - חשיפה הנמוכה מרבע רמת החשיפה המרבית המותרת.
- רמת החלטה - רמת חשיפה מייצגת המאפשרת להחליט על שינוי תדירות ניטור.
- חשיפה מייצגת: דגימות אישיות מאזור הנשימה שתוצאותיהן יספקו תמונה מייצגת של החשיפה בתנאי העבודה.

בקשה לריווח בדיקות:

בוצעו מדידות ניטור בהתאם לתקנות ולנוהלי הבדיקות שפרסם האגף, ונמצא כי התוצאות מייצגות רמות חשיפה נמוכה, והממצאים חוזרים על עצמם (עקביים) במשך שנתיים, ניתן לרווח את תדירות הבדיקות מעבר לנדרש בתקנות. במקרים אילו יכול מנהל/מחזיק המפעל לבקש שינוי בתדירות הבדיקות הסביבתיות התקופתיות.

הגשת הבקשה:

- מנהל/מחזיק במקום העבודה יעביר בקשה מנומקת להגדלת המרווח בין הבדיקות הסביבתיות התקופתיות.
- בקשה תוגש בתנאי שהתקיימו התנאים הבאים:
  - בוצעה הערכה ראשונית (סקר גהות מקדים) בכל התהליכים והפעילויות בהתאם לנוהל "סקר מקדים לצורך קביעת תכנית ניטור תעסוקתי".
  - הבדיקות התקופתיות בוצעו, כנדרש בתקנות ברצף של 2 שנים לפחות.
  - מספר הדגימות שבוצעו בכל שנה תואם לפחות את הדרישות המופיעות בטבלה הבאה:

מספר הדגימות בשלב הסקר המפורט לפי רמת סמך בגובה 90% על פי תקן 4351

מספר דגימות (n)	גודל הקבוצה (N)
N	N ≤ 5
5	6
6	7-9
7	10-14
8	15-26
9	27-50
11	51 - ∞

- תוצאות המדידות מצביעות על חשיפה נמוכה או על חשיפה נמוכה במידה ניכרת
- תוצאות המדידה לא חרגו מתנאי חשיפה לזמן קצר (STEL) ותקרה (C), אם ישנם.

נוהל ריווח בדיקות סביבתיות תעסוקתיות			משרד התמ"ת אגף הפיקוח על העבודה
נוהל מס'	תאריך: 16.6.2010	בתוקף מיום: 01.07.2010	
עמוד 3 מתוך 3	מהדורה: א		

- במקרה שתוצאה אחת מתוך סך כל התוצאות של 2 שנים עולה על רמת ההחלטה (0.25 TLV), ניתן לבצע דיגום מייצג נוסף באותה פעילות על מנת לוודא את רמת החשיפה המייצגת. אם התוצאה עדיין גבוהה מ- 0.25 של ה- TLV, יידרש להמשיך את הניטור על פי דרישות התקנות הייחודיות.
- הכללים הנ"ל חלים גם על תערובת חומרים שעבורה מחושב ריכוז משוקלל.

• מרווחי הזמן שניתן לבקש בהתאם לתוצאות הניטור:

מרווח מרבי אפשרי	תוצאות הניטור שהתקבלו בקבוצת חשיפה דומה
מרווח של עד 3 שנים	חשיפה נמוכה במידה ניכרת (קטן מ- 0.1 מה- TLV)
מרווח של עד 2 שנים	חשיפה נמוכה (קטן מ- 0.25 מה- TLV)

- המנהל/המחזיק במקום העבודה יצהיר בכתב כי הוא מתחייב לבצע את בדיקות סביבתיות תעסוקתיות בהתאם לתכיפות שנקבעה בתקנות הייחודיות, אם התנאים המשפיעים על רמת החשיפה המייצגת ישתנו.
- מפקח העבודה האזורי ישקול הבקשה וייתן החלטתו בכתב.